

Наука в Україні та зарубіжних країнах:

анотований бібліографічний список

2023. – Вип. 9/10. – 6 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. Бондаренко Т. Розширення міжнародного наукового співробітництва України [Електронний ресурс] / Т. Бондаренко // Наук. інновації та перед. технології. Серія : Упр. та адміністрування. Економіка. Право. Педагогіка, Психологія. – 2023. – № 10. – С. 29-39. *Висвітлено заходи, необхідні для розширення співпраці наукових і науково-дослідних установ України із науковими установами розвинених країн із метою наукових розробок та втілення їх у спільну виробничу практику.* Текст : <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/6098/6132>

2. Бошицький Ю. Л. Аспірантура Київського університету права НАН України в умовах війни : неперервність наукового пошуку [Електронний ресурс] / Ю. Л. Бошицький, Р. В. Перелигіна // Часопис Київ. ун-ту права. – 2023. – № 2. – С. 13-15. *Йдеться про те, що, незважаючи на воєнний стан у країні, науково-дослідна робота Київського університету права НАН України (КУП НАН України) продовжує бути невід’ємною складовою наукової діяльності. Зазначено, що підготовка кадрів вищого професійного рівня в аспірантурі КУП НАН України є одним із пріоритетних напрямів науково-освітньої політики університету, навіть в умовах воєнного стану. Вказано, що відділ аспірантури з неабиякою відповідальністю долає усі виклики, що випали на долю університету упродовж останніх років.* Текст : <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/845>

3. Гадзало Я. М. Роль аграрної науки у вирішенні проблеми продовольчої безпеки держави в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / Я. М. Гадзало // Наука та наукознавство. – 2023. – № 2. – С. 23-35. *Висвітлено основні напрями діяльності Національної академії аграрних наук*

України (НААН) в умовах воєнного стану. Зазначено, що роботу наукових установ НААН спрямовано на вирішення актуальних проблем продовольчої безпеки держави в умовах воєнного стану. Наведено напрями наукового забезпечення досягнення продовольчої безпеки та конкретні приклади роботи вчених НААН у різних галузях аграрного сектора. Надано інформацію про допомогу Збройним силам України (ЗСУ) та територіальній обороні (ТО). Зазначено, що в умовах воєнного стану НААН продовжує співпрацювати із закордонними партнерами. Текст : [https://sofs.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/Nauka ta Naukoznavstvo 2-2023-23-35.pdf](https://sofs.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/Nauka_ta_Naukoznavstvo_2-2023-23-35.pdf)

4. **Загородній А. Г.** [Наукова дипломатія в умовах повномасштабної війни в Україні](#) [Електронний ресурс] / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2023. – № 7. – С. 3-8. Подано виступ Президента Національної академії наук України (НАН України) Анатолія Глібовича Загороднього на зустрічі президентів і представників академій наук із нагоди започаткування довгострокової програми підтримки українських колективів при Польській академії наук, здійснюваної у співпраці з Національною академією наук США та іншими партнерами. Учасники зустрічі обговорили нагальні питання підтримки розвитку наукової сфери України, стан реалізації Плану дій з підтримки української науки. Текст : <https://visnyk-nanu.org.ua/ojs/index.php/v/issue/view/203>

5. **Зернецька О. В.** **Особливості досліджень і розробок в умовах глобалізації (на прикладі Австралії)** [Електронний ресурс] / О. В. Зернецька, Л. П. Овчарова // Наука та наукознавство. – 2023. – № 3. – С.111-141. Розглянуто сучасні тенденції інтернаціоналізації в науково-освітній галузі Австралії, висвітлено процеси інтеграції дослідницьких установ країни у глобальний науково-технологічний простір. Визначено динамічні та структурні зміни у фінансовому і кадровому забезпеченні сфери досліджень і розробок (ДР), розкрито роль держави у цих процесах. Зроблено огляд позицій Австралії в провідних глобальних рейтингах. Визначено, що Австралія є однією з країн-лідерів у Глобальному індексі

конкурентоспроможності талантів, входить до п'ятірки країн — провідних експортерів освітніх послуг. Вказано, що досвід Австралії дасть змогу надати низку рекомендацій для України з погляду на необхідність швидкого відродження і реструктуризації вітчизняної економіки у повоєнний період.

Текст : [https://sofs.org.ua/wp-content/uploads/2023/10/Nauka ta Naukoznavstvo 3-2023 web-1-111-141.pdf](https://sofs.org.ua/wp-content/uploads/2023/10/Nauka_ta_Naukoznavstvo_3-2023_web-1-111-141.pdf)

6. **Капіца Ю. М. Відкрита наука та інтелектуальна власність** [Електронний ресурс] / Ю. М. Капіца, К. С. Шахбазян // Інформація і право. – 2023. – № 2 (45). – С. 73-87. Досліджено особливості охорони прав інтелектуальної власності, захисту конфіденційної інформації в умовах відкритої науки в Європейському Союзі (ЄС) та Україні. Наголошено на необхідності вирішення в Україні низки питань на рівні законодавства та практики діяльності органів державної влади, установ, що стосується, зокрема, визначення правових механізмів передання електронних копій наукових статей, звітів, даних для відкритого доступу з забезпеченням охорони авторського права, захисту конфіденційної інформації, комерційної таємниці. Текст: <http://il.ippi.org.ua/article/view/282324>

7. **Кремень В. Г. Діяльність Національної академії педагогічних наук України в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / В. Г. Кремень // Наука та наукознавство. – 2023. – № 2. – С. 3-22. Наведено інформацію про основні напрями діяльності НАПН України в умовах воєнного стану: наукові та науково-організаційні заходи; системний науково-методичний супровід освіти, співпрацю з Міністерством освіти і науки України (МОН України) та закладами освіти; надання психологічної підтримки населенню в кризових умовах; міжнародну інформаційно-просвітницьку діяльність і підтримку інформаційної безпеки, волонтерську допомогу.

Текст : [https://sofs.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/Nauka ta Naukoznavstvo 2-2023-3-22.pdf](https://sofs.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/Nauka_ta_Naukoznavstvo_2-2023-3-22.pdf)

8. **Крупка М. І. Напрями застосування механізму ДПП у сфері вищої освіти у контексті подолання наслідків збройної агресії проти**

України [Електронний ресурс] / М. І. Крупка, В. П. Горин // Інвестиції: практика та досвід. – 2023. – № 13. – С. 5-12. Розглянуто ключові напрями застосування механізму державно-приватного партнерства (ДПП) у системі вищої освіти у контексті подолання наслідків збройної агресії проти нашої держави. Відзначено, що поглиблення співпраці між закладами вищої освіти (ЗВО) та бізнесом важливе не тільки з позицій участі недержавного сектора у післявоєнному відновленні ЗВО та освітньої інфраструктури, але й у контексті модернізації змісту навчання та цифровізації освітніх послуг, відродження науки в університетах, продукування інновацій та комерціалізації науково-дослідних робіт, зменшення негативного впливу війни на соціальне становище педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти. Текст :

<https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1756/1770>

9. Лі Цзінпін. Інтернаціоналізація освітньої та наукової діяльності університетів України в умовах військового стану: публічно-управлінський аспект [Електронний ресурс] / Лі Цзінпін, А. Мельниченко // Наук. перспективи. – 2023. – № 8. – С. 14-26. Розглянуто дії центрального органа державної виконавчої влади у сфері освіти і науки стосовно сприяння інтернаціоналізації діяльності університетів в умовах війни. Охарактеризовано досвід інтернаціоналізації Київського політехнічного інституту ім. Ігоря Сікорського (КПІ) під час правового режиму воєнного стану. На основі аналізу оприлюднених звітів університету показано, що фінансування наукових досліджень за рахунок міжнародних грантів та прямої міжнародної допомоги дозволило компенсувати втрати університету, пов'язані зі скороченням держбюджетного фінансування. Відзначено, що університет активізував участь в європейських альянсах університетів, що суттєво розширює можливості дослідників і освітян брати участь у науково-дослідницьких проєктах і програмах академічних обмінів. Текст :

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/6035/6069>

10. **Локтєв В. М. Національна академія наук — не важка і не непотрібна радянська спадщина, а унікальне вітчизняне явище з історією і традиціями** [Електронний ресурс] / В. М. Локтєв // Вісн. НАН України. – 2023. – № 8. – С.3-13. *Подано точку зору академіка НАН України Локтєва Вадима Михайловича на пропозиції Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій при Кабінеті Міністрів України (КМ України) щодо реформування вітчизняної науково-освітньої сфери. Висловлено думку, що будь-які її зміни неможливі без активної участі вчених Національної академії наук України (НАН України), яка, в свою чергу, має зробити все від неї залежне, аби очолити процес такого реформування не тільки стосовно всієї системи науки й освіти, а й себе самої. При цьому зусилля мають спрямовуватися на наповнення реформ конкретним змістом, необхідною послідовністю кроків і зв'язками з розвитком економічних, соціальних та інших важливих для країни проблем. На думку вченого, ігнорування ролі і можливостей НАН України є дією, гіршою за злочин, стратегічною помилкою.* Текст : <https://visnyk-nanu.org.ua/ojs/index.php/v/article/view/3891>

11. **Халілова Айсель Гурбат кизи. Цифрова трансформація у сфері науки : євроінтеграційні реформи** [Електронний ресурс] / Айсель Гурбат кизи Халілова // Актуал. питання у сучас. науці. – 2023. – № 10. – С. 447-459. *Висвітлено плив цифрової трансформації на сферу науки. Акцентовано увагу на основних ініціативах Європейського Союзу (ЄС), спрямованих на адаптацію наукової галузі до сучасних вимог і стандартів. Проаналізовано поточний статус єдиного цифрового ринку ЄС та ключові аспекти цифрової трансформації у сфері науки, включаючи впровадження інформаційних технологій, розробку електронних платформ для обміну даними та співпраці вчених, забезпечення принципів академічної доброчесності та цифрової доступності до наукових ресурсів. Розглянуто важливість євроінтеграційних реформ у контексті зближення наукового сектора України з європейськими стандартами та*

практиками. Проаналізовано законодавчу основу становлення та підтримки відкритої науки в Україні.

Текст :

<http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/6790/6826>

12. Шахбазян К. С. Політика відкритого доступу до результатів науково-дослідних проектів, закріплена в договорах на проведення досліджень і розробок: досвід країн Європи, США та шляхи його впровадження в Україні [Електронний ресурс] / К. С. Шахбазян // Інформація і право. – 2022. – № 3 (42). – С. 130-140. *Проаналізовано досвід країн ЄС та США щодо впровадження політики відкритого доступу до результатів наукових досліджень. Визначено наявні в Європі та США підходи до формування такої політики під час спільних проектів за участю науково-дослідних та освітніх установ, а також її втілення в положеннях договорів із досліджень і розробок. Надано рекомендації щодо втілення політики відкритого доступу в положеннях договорів на проведення НДДКР за участю науковців України.* Текст: [f http://il.ippi.org.ua/article/view/270250](http://il.ippi.org.ua/article/view/270250)

13. Юськов Д. С. Проблема модернізації системи управління вищою освітою в Україні у дослідженнях вітчизняних вчених [Електронний ресурс] // Держ. упр. : удосконалення та розвиток. – 2023. – № 8. – Електрон. дані. *Розглянуто концептуальні ідеї вітчизняних вчених щодо вдосконалення системи управління вищою освітою України з моменту проголошення незалежності до сучасного періоду. Проаналізовано праці вітчизняних вчених та охарактеризовано запропоновані ними цілі, принципи, механізми щодо вдосконалення системи управління вищою освітою України, на основі яких сформульовано основоположні моделі як сучасної системи вищої освіти України, так і управлінської структури вищої школи.* Текст : <https://nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/1977/1999>

Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

24 жовтня 2023 р.

